

**Амалий ишлар қилинмоқда,
аммо етарли эмас**

Яқинда вилояттимиз ҳокими Гуломжон Ибрагимов бошчилигида барча туман ва шаҳар ҳокимлари, сектор раҳбарлари, таълим мусассасалари мурабийлари ҳамда имом-хатиблар иштирокида сектор маъжиси ташкил этилиб, кун тартибида икки масала муҳокама килинди.

Улардан бирни жиноятчиликнинг олдини олиши бўлса, иккинчиси қабристонларни ободлонлаштириш, аниқроқ айтганда, уларни аягчли ҳолатдан куткариши масаласи бўлди.

Хурматли ҳокимимиз томонидан бу икки масала борасида хўп ва кўп ибрати сўзлар айттилди, лозим кўрсатма ва тавсиялар берилди, вазифалар белгилаб олинди.

Уларнинг натижасига ўтган шанба ва якшана кунлари шоҳид бўлдик. Бироқ, бу натижаларни коникарли, деб бўлмайди. Хали бу борада яна кўплаб ишларни амалга оширганимиз ва мунтазамликка ўрганмогимиз лозим.

ОХИРАТ ДУНЁСИГА БЕПИСАНДЛИК МЎМИНГА ЯРАШМАС

Нега "кўзлари тўрт" деймиз?

Халқимизнинг ажаб бир сўзлари бор:

"Сени кўзим тўрт бўлиб кутдим..."

Мана шундай тўрт кўзли инсоннинг ҳолини тасаввур қилиб кўрганимис... Бир тасаввур қилиб кўринг-а...

...Уни қандай ҳолда кўрдингиз?

Аслида сизу бизнинг қарашларимиз унинг юздан бир ҳолатини ҳам ифодадай олмайди...

Ха, гариф ("гариф" арабча сўз бўлиб, яқинларидан йироқда, айрилиқда қолган инсонга нисбатан ишлатилиди) инсон яқинлари дийдорини каттиқ соғингач, ҳар томон қарайвериб, интизорлиқдан кўзлари тўрт бўлиб қолар экан. Яъни, унинг нигоҳлари тўрт томонга жаҳдивар, соғинганларини интизор ва тўхтосиз умид билан кутаверади экан.

Шу жойда ўзимизга, ха-ха - ҳар жойда "Фалончи-ю, пистончи", дэя танилаётган ёки таърифланётган ўзимизга бир ҳакли савол беруб кўрайли:

Қабристонда гариф бўлиб ётган Отам, Онам, Жигарларим мени кўзлари тўрт бўлиб кутмоқда... Умидлари сўнъи бормоқда, гўё...

Мен уларнинг зиёратига бордимми? Қачон?

Уларни зиёрат айлаб, ҳакларига дуо қилиш, атрофларида кўп эмас, атиги 10-15 дақика ҳозир бўлиш учун вақт ажратамиз...

"Ишим кўп, зарур" деймиз-у, телевизор қаршисида соатлаб сериал томошаси учун оғринмай вақт ажратамиз...

Сўлим жойларда кунлаб ҳордик чиқарни учун қизғанмай вақт топамиш, таътила ҳам ҷаҳамиз...

Аммо...

Хулоса ўзимизда қолди...

Қайтар дунё

Ҳеч кимга сир эмас, барча ота-бобо ва она-момоларимиз, яна кимларимизнинг ака-ука, опа-сингил, умр йўлдош ва фарзандлари кўйум топган қаблари ҳамда ён-атрофларини озода, ётиборли ва зиёратли, деб бўлмайди.

Айримларининг аягчли ҳолатларини кўриб, бир савол туғилди: "Фарзандлар тарбияси, уй-жой озодалиги, умр йўлдоши хизмати йўлида ҳар кун эмас, ҳар он жон кўйидириб, жон беруб яшаган, уларнинг бахтини сўраб Яратганга илтижолар айлаган бу Инсон учун, наҳотки, унинг икки газли майдонидан ҳафтада, ойда бир бор бўлсада ҳабар олувчи, ҳакларига дуолар килиб, қабри атрофини тозалаб қўювчи бир тирик жон топилманса?"

Ўлдинг - ўчдинг, дегани эмас-ку, ахир!

Абу Хурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилинади. Расулулоҳ соллалоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар:

"Бирингизнинг бир чўғ устига ўтириб, қийими титилиб, терисигача етиб бориши унинг учун қабрга ўтирганидан яхшидир."

Ибн Можа ривояти:

Кабр устига ўтириш дуруст эмас!

Абу Хурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилинади: "Расулулоҳ соллалоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар:

"Бирингизнинг бир чўғ устига ўтириб, қийими титилиб, терисигача етиб бориши унинг учун қабрга ўтирганидан яхшидир."

Ибн Муслим ривояти:

Зиёратчи ўзи зиёрат қилмоқчи бўлган қабрга оёқ тарафидан келиб, қабрнинг ўнг тарафига туради ва қабрга ѡзланиб, қўялгага орқа қилган холда қабр эгасига салом беради ва тиловат қилид.

Зиёратни, аввало, ўтганларнинг катта ва улуғларидан бошлаш, уларнинг қабри олдига борганида уларга салом бериси одобандир.

Кабр зиёратида ўқиш тавсия этилган суралар:

Кабр зиёратида ўқиш тавсия этилган суралар:

Кабр зиёратида ўқиш тав